

VENDIM
Nr. 148, datë 13.3.2024

**PËR KRITERET DHE PROCEDURAT PËR HAPJEN, MBYLLJEN DHE
RIORGANIZIMIN E INSTITUCIONEVE TË ARSIMIT SPECIAL NË QENDRA
BURIMORE, SI DHE PËR MËNYRËN E ORGANIZIMIT E TË FUNKSIONIMIT
TË TYRE**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të pikës 5, të nenit 64/1, të ligjit nr. 69/2012, “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, me propozimin e ministrit të Arsimit dhe Sportit, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

1. Përcaktimin e kriterëve dhe të procedurave për hapjen, mbylljen e qendrave burimore, si dhe riorganizimin e institucioneve të arsimit special në qendra burimore.
2. Përcaktimin e mënyrës së organizimit dhe të funksionimit të Qendrës Burimore.
3. Qendra Burimore është institucion arsimor publik, në varësi të ministrisë përgjegjëse për arsimin.
4. Qendra Burimore ofron arsim special në të gjitha nivelet e arsimit parauniversitar dhe, sipas specifikës, edhe arsim special parashkollor.
5. Qendra Burimore ofron arsim special parauniversitar për nxënësit me aftësi të kufizuar dëgjimi, me aftësi të kufizuar shikimi dhe ato me aftësi të kufizuar të rëndë, që kërkojnë një mbështetje në qendra të specializuara për t’i përfshirë në sistemin arsimor të zakonshëm.
6. Qendra Burimore ofron shërbime të veçanta mbështetëse dhe rehabilituese për nxënësit me aftësi të kufizuar që mësojnë në shkolla të zakonshme, si dhe trajnime për punonjësit arsimorë që punojnë me këta nxënës.
7. Hapja e një qendre burimore është procesi i ngritjes dhe i funksionimit për herë të parë të saj.
8. Riorganizimi i një institucioni të arsimit special në qendër burimore është procesi i zgjerimit dhe i shtrirjes së aktivitetit të tij përtej arsimit special, duke ofruar shërbime mbështetëse dhe rehabilituese të specializuara për nxënësit me aftësi të kufizuar edhe në shkolla të zakonshme, si dhe trajnime për punonjësit arsimorë.
9. Hapja dhe mbyllja e qendrave burimore, si dhe riorganizimi i institucioneve të arsimit special në qendra burimore bëhet me urdhër të ministrit përgjegjës për arsimin.

**II. KRITERET PËR HAPJEN DHE MBYLLJEN E QENDRAVE BURIMORE DHE
RIORGANIZIMIN E INSTITUCIONEVE TË ARSIMIT SPECIAL NË QENDRA
BURIMORE**

1. Hapja e Qendrës Burimore për nxënësit me aftësi të kufizuar bëhet kur përmbushen këto kriterë:
 - a) Ndërtesa dhe mjediset e saj plotësojnë kushtet infrastrukturore, sipas akteve nënligjore në fuqi, që përcaktojnë standardet e projektimit të shkollave dhe rregullat për shfrytëzimin e hapësirave nga persona me aftësi të kufizuar.
 - i. siguron mjedise që plotësojnë kushtet për të ofruar arsim special dhe përshtatje të arsyeshme për nxënësit me diagnoza të veçanta dhe ata me aftësi të kufizuar të rëndë;
 - ii. siguron mjedise për mbështetjen e nxënësve me aftësi të kufizuar që mësojnë në shkolla të zakonshme;
 - iii. siguron mjedise rekreative për socializimin, motivimin, mbështetjen dhe zhvillimin e prirjeve të veçanta të nxënësve me aftësi të kufizuar.

b) Drejtuesit, stafi mësimor i specializuar dhe stafi mbështetës plotësojnë kriteret profesionale përkatëse.

2. Institucioni i arsimit special riorganizohet në qendër burimore, kur plotëson këto kriterë:

a) ndërtesa dhe mjediset e saj plotësojnë kushtet infrastrukturore, sipas akteve nënligjore për standardet e projektimit të shkollave dhe rregullat për shfrytëzimin e hapësirave nga ana e personave me aftësi të kufizuara, për të siguruar arsim special, përshtatje të arsyeshme, sipas nevojës, dhe shërbime të specializuara për nxënësit me aftësi të kufizuara;

b) siguron për një periudhë kohore, jo më pak se 5 (pesë) vjet shkollorë arsim special dhe shërbime të specializuara arsimore për një grupim të veçantë të nxënësve me aftësi të kufizuara, nxënës që nuk dëgjojnë, nxënës që nuk shikojnë, nxënës me aftësi të kufizuara të rëndë e diagnoza të shumëfishta;

c) drejtuesit, stafi mësimor, stafi i specializuar dhe stafi mbështetës plotësojnë kriteret profesionale përkatëse.

3. Mbyllja e Qendrës Burimore bëhet në rastet, si më poshtë vijon:

a) nuk përmbushet më, të paktën njëri prej kriterëve të hapjes;

b) frekuentimi i institucionit dhe shërbimet mbështetëse e rehabilituese për nxënësit me aftësi të kufizuara në arsimin e zakonshëm janë në rënie për të paktën 3 (tre) vjet radhazi dhe vlerësohet joeficiente mbajtja e tyre.

III. PROCEDURAT PËR HAPJEN DHE MBYLLJEN E QENDRAVE BURIMORE DHE RIORGANIZIMIN E INSTITUCIONEVE TË ARSIMIT SPECIAL NË QENDRA BURIMORE

A. Hapja e qendrave burimore

1. Propozimi për hapjen e qendrave burimore mund të merret nga:

a) njësia përkatëse e vetëqeverisjes vendore (në vijim “NJVV”);

b) Agjencia Kombëtare e Arsimit Parauniversitar (në vijim “AKAP”), sipas nevojave dhe kërkesave të institucioneve të saj të varësisë.

2. Kur nisma për hapjen e qendrës burimore merret nga NJVV-ja, ku do të hapet qendra burimore, NJVV-ja pas sigurimit të infrastrukturës së nevojshme për ngritjen apo funksionimin e qendrës burimore dhe vlerësimit të nevojës në territorin e saj për këto shërbime, i paraqet kërkesën me shkrim Agjencisë Kombëtare të Arsimit Parauniversitar.

3. AKAP-ja, pasi verifikon dokumentacionin shoqërues për përmbushjen e kriterëve të përcaktuara, përcjell për miratim në ministrinë përgjegjëse për arsimin propozimin për hapje të Qendrës Burimore.

4. Në rastet kur propozimi për hapje bëhet nga AKAP-ja, kjo e fundit, pasi vlerëson nevojat, kapacitetet dhe plotësimin e kriterëve të përcaktuara për hapjen e qendrës burimore aplikon sipas afateve në ministrinë përgjegjëse për arsimin me dokumentacionin përkatës, sipas këtij vendimi, pasi ka marrë më parë miratimin e NJVV-së përkatëse për sigurimin e infrastrukturës së nevojshme.

5. Propozimi për hapjen e një qendre burimore paraqitet jo më vonë se:

a) 3 (tre) muaj para fillimit të vitit shkollor, kur institucioni hapet në një godinë ekzistuese;

b) 1 (një) vit kalendarik para fillimit të vitit shkollor, kur nevojitet godinë e re.

B. Riorganizimi i qendrave burimore

1. Propozimi për riorganizimin e një institucioni publik të arsimit special në qendër burimore merret nga vetë institucioni dhe ndjek këto procedura:

a) drejtuesi i institucionit të arsimit special, që është nën juridiksionin e ministrisë përgjegjëse për arsimin, nëpërmjet AKAP-së paraqet në ministrinë përgjegjëse për arsimin propozimin për riorganizimin e institucionit në qendër burimore;

b) kërkesa me shkrim paraqitet jo më vonë se 3 (tre) muaj para fillimit të vitit shkollor.

2. Propozimi për riorganizimin e institucionit të arsimit special në qendër burimore shoqërohet me këto dokumente:

a) argumentimin e domosdoshmërisë së riorganizimit të institucionit të arsimit special në qendër burimore;

b) Planin strategjik 3-vjeçar të zhvillimit të Qendrës Burimore, ku përfshihen standardizimi i shërbimeve arsimore, rehabilituese dhe integruese, plani i zhvillimit të kapaciteteve të stafit mësimor dhe personelit të specializuar dhe ndihmës dhe plani i aktiviteteve arsimore, mbështetëse, trajtuese dhe integruese të qendrës dhe bashkëpunimi me strukturat vendore dhe ato të specializuara arsimore;

c) miratimin e NJVV-së për sigurimin e infrastrukturës së nevojshme për riorganizimin e institucionit të arsimit special në qendër burimore;

ç) të dhëna për përmbushjen e kriterëve të parashikuara në kreun II, të këtij vendimi.

C. Mbyllja e qendrave burimore

1. Propozimi për mbylljen e një qendre burimore paraqitet jo më vonë se 3 (tre) muaj para fillimit të vitit shkollor.

2. Nisma për mbylljen e Qendrës Burimore mund të merret nga:

a) NJVV-ja;

b) AKAP-ja, bazuar në vlerësimin e bërë nga strukturat në varësi të saj.

3. Propozimi për mbylljen e Qendrës Burimore shoqërohet me këto dokumente:

a) argumentimin e mosplotësimit më të kushteve të hapjes, qëllimit dhe funksionimit të Qendrës Burimore;

b) planin e transferimit të nxënësve të institucionit që do të mbyllet në një qendër burimore tjetër apo drejt institucioneve të arsimit parauniversitar, të mbështetur nga mësues ndihmës;

c) Përcaktimin e administrimit të inventarit të orendive, mjeteve mësimore etj të Qendrës Burimore.

4. Ministri përgjegjës për arsimin vendos për hapjen dhe mbylljen e Qendrës Burimore, si dhe riorganizimin e një institucioni të arsimit special në qendër burimore, brenda 45 (dyzet e pesë) ditëve nga marrja e kërkesës me shkrim apo propozimit nga strukturat përgjegjëse.

IV. MËNYRA E ORGANIZIMIT DHE E FUNKSIONIMIT TË QENDRAVE BURIMORE

1. Qendra Burimore organizohet me disa ose të gjitha njësitë, si më poshtë vijon:

a) Shkollë speciale për nxënës me aftësi të kufizuar;

b) Departamenti i identifikimit dhe vlerësimit të nevojave arsimore të nxënësve me aftësi të kufizuar;

c) Departamenti i përgatitjes së mjeteve didaktike, kurrikulës së përshtatur dhe zhvillimit profesional e trajnimeve të mësuesve;

ç) Departamenti i shërbimeve mbështetëse dhe rehabilituese;

d) Departamenti i edukimit dhe mbështetjes në distancë të nxënësve me aftësi të kufizuar;

dh) Departamenti i kërkimit dhe i zhvillimit;

e) Departamenti i përshtatjes së arsyeshme.

2. Qendra Burimore kryen funksionet, si më poshtë vijon:

a) ofron arsim special, në përputhje me planin mësimor të miratuar nga ana e strukturave përgjegjëse, si dhe kur vlerësohet edhe përshtatje e arsyeshme për nevoja të veçanta të nxënësve me aftësi të kufizuar, sipas kategorive të përcaktuara në këtë vendim;

b) identifikon dhe vlerëson nevojat arsimore të fëmijëve me aftësi të kufizuar të moshës shkollore për zonën që mbulon, duke synuar gjithëpërfshirjen e tyre në arsim;

c) siguron ekspertizën e nevojshme për komisionet multidisiplinare të institucioneve arsimore vendore, përgjegjëse për arsimin parauniversitar për të përcaktuar formën e përshtatshme të arsimimit të nxënësve me aftësi të kufizuar dhe procedurat që duhet të ndjekin;

ç) siguron mbështetje të specializuar për komisionet shkollore për hartimin dhe zbatimin e planeve edukative individuale për nxënësit me aftësi të kufizuar në arsimin e zakonshëm;

d) ofron programe përgatitore për t'u përshtatur lehtësisht me institucionin arsimor për nxënës me aftësi të kufizuar që do të fillojnë arsimin;

dh) mbështet arsimimin e vazhduar të nxënësve me aftësi të kufizuar në të gjitha nivelet e arsimit parauniversitar, duke hartuar dhe shpërndarë materiale ndihmëse mësimore dhe didaktike për nxënësit me aftësi të kufizuar, si dhe për mësuesit që punojnë me këta nxënës në shkolla të zakonshme;

e) siguron, pas orarit mësimor, shërbime të specializuara arsimore plotësuese për nxënës me aftësi të kufizuar, që ndjekin shkollat speciale dhe ato të zakonshme për kategoritë e përcaktuara në këtë vendim;

ë) siguron mbështetjen, këshillimin dhe shkëmbimin e përvojave të mësuesve e të mësuesve ndihmës, që punojnë me nxënës me aftësi të kufizuar në shkolla të zakonshme dhe bashkëpunon për trajnimin e vazhduar dhe zhvillimin profesional të tyre;

f) shërben si qendër kërkimore për zhvillimin e teknologjive inovative për të mësuarit e vazhduar, digjital dhe në distancë të nxënësve me aftësi të kufizuar;

g) siguron këshillim dhe mbështetje për aftësimin dhe zhvillimin e kompetencave për jetesë të pavarur të nxënësve me aftësi të kufizuar dhe integrimin e tyre në jetën sociale;

gj) siguron informim, këshillim dhe mbështetje për prindërit e nxënësve me aftësi të kufizuar për t'iu përgjigjur sa më mirë nevojave specifike të tyre në familje e komunitet;

h) siguron, në partneritet me shoqërinë civile, informimin dhe ndërgjegjësimin e komunitetit për të drejtat e personave me aftësi të kufizuar për të qenë pjesë e procesit të hartimit të politikave dhe të vendimmarrjes në mbështetje të tyre;

i) ndjek dhe dokumenton ecurinë e arsimit dhe të aftësisë për jetesë të pavarur të nxënësve me aftësi të kufizuar, që ndjekin shkollat e zakonshme.

3. AKAP-ja, nëpërmjet institucioneve të saj të varësisë, realizon këto detyra:

a) miraton rregulloren tip të organizimit dhe të funksionimit të Qendrës Burimore dhe përshkrimet e punës, bazuar në strukturën e miratuar;

b) bashkëpunon me institucionin përgjegjës për sigurimin e cilësisë në arsimin parauniversitar dhe Qendrën Burimore për hartimin, përditësimin dhe ndjekjen e procedurave të miratimit të kurrikulës shkollore të përshtatur për programin mësimor të ofruar në qendër, sipas specifikave dhe ciklit arsimor;

c) koordinon bashkëpunimin mes Qendrës Burimore dhe shkollave të zakonshme për shërbimet arsimore, shërbimet mbështetëse dhe integruese për nxënësit me aftësi të kufizuar;

ç) koordinon veprimtaritë e Qendrës Burimore me institucionet e arsimit parauniversitar lidhur me shkëmbimin e përvojave, këshillimin dhe trajnimin e mësuesve dhe mësuesve ndihmës, që punojnë në shkollat e zakonshme;

d) koordinon veprimtaritë informuese dhe ndërgjegjësuere të Qendrës Burimore për gjithëpërfshirjen në arsim të fëmijëve me aftësi të kufizuar;

dh) monitoron dhe dokumenton aktivitetin e Qendrës Burimore në mbështetje të nxënësve me aftësi të kufizuar dhe të mësuesve në arsimin e zakonshëm;

ë) bashkëpunon me Qendrën Burimore për standardet e ofrimit të shërbimit nëpërmjet rekrutimit të stafit.

4. Financimi dhe administrimi i veprimtarisë së qendrave burimore realizohet, si më poshtë vijon:

a) me fonde publike nga buxheti i shtetit të ardhura të njëjtit të vetëqeverisjes vendore, dhurime e sponsorizime, të ardhura të përfutuara nga vetë institucionet arsimore, si dhe të ardhura të tjera të ligjshme;

b) me financim nga buxheti i shtetit të planifikuar me formulën “Për nxënës”, sipas treguesve të veçantë të niveleve arsimore dhe aktiviteteve që do të sigurojë institucioni;

c) ministria përgjegjëse për arsimin dhe ministria përgjegjëse për financat miratojnë hapjen dhe mbylljen e llogarisë buxhetore apo llogarive në bankat e nivelit të dytë të qendrave burimore, të cilat mbajnë llogari buxhetore në degën e thesarit të institucionit arsimor vendor përgjegjës për arsimin parauniversitar apo llogari në bankat e nivelit të dytë për të ardhurat e krijuara nga vetë ato;

ç) rregullat e administrimit financiar për llogaritë buxhetore apo llogaritë në bankat e nivelit të dytë përcaktohen me udhëzim të përbashkët të ministrit përgjegjës për arsimin dhe të ministrit përgjegjës për financat.

5. Struktura konkrete e organizimit të Qendrës Burimore përcaktohet në aktin përkatës për hapjen/riorganizimin e saj.

6. Për nevoja të qendrës për ofrimin e shërbimeve rehabilituese dhe integruese, ajo kontraktin me kohë të pjesshme specialistë të fushës përkatëse, sipas rregullave të përcaktuara në rregulloren e funksionimit të saj.

V. DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

1. Institucionet publike aktuale të arsimit special, të cilat plotësojnë kriteret sipas këtij vendimi, aplikojnë për t'u riorganizuar si qendër burimore për nxënësit me aftësi të kufizuar, duke ndjekur procedurat për riorganizim, sipas përcaktimeve të këtij vendimi.

2. Ngarkohen Ministria e Arsimit dhe Sportit, Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Agjencia Kombëtare e Arsimit Parauniversitar, Agjencia e Sigurimit të Cilësisë së Arsimit Parauniversitar, njësitë e vetëqeverisjes vendore, institucionet rajonale përgjegjëse për arsimin parauniversitar, institucionet vendore përgjegjëse për arsimin parauniversitar dhe institucionet publike të arsimit special për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTËR

Edi Rama